

УДК 811.161.2'366.5'37

DOI <https://doi.org/10.32999/ksu2663-2691/2020-81-3>

СЕМАНТИКО-КАТЕГОРІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛЕКСЕМИ *ПОКЛИКА́ННЯ*: ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ, ЕТИМОЛОГІЧНИЙ І ПАРАДИГАТИЧНИЙ ПІДХОДИ

Омельчук Сергій Аркадійович,
*доктор педагогічних наук, доцент,
перший проректор,
професор кафедри слов'янської філології
Херсонського державного університету
omegas1975@gmail.com
orcid.org/0000-0002-0323-7922*

У статті досліджено семантико-категорійний потенціал лексеми «покликання» та з'ясовано парадигматичні відношення між словами «покликання» («гіперпокликання»), «посилання» («гіперпосилання»), «лінк» і «ланка». **Методи дослідження:** компонентний аналіз, дефініційний аналіз словникових статей лексикологічних джерел, метод функційного аналізу, метод кількісних підрахунків, метод узагальнення. **Результати.** Доведено, що іменник «покликання» належить до девербативів, яким властиве явище регулярної полісемії: *nomina actionis* на означення опредметненого процесу й *nomina acti* на означення результату процесу. Цей девербатив утворює двоє синонімічних об'єднань, до складу яких входять слова з різним ступенем продуктивного вживання. Виокремлено три чинники утворення синонімічних об'єднань: варіантне використання питомого слова й запозиченого; прагнення замінити ненормативне слово українським відповідником; виникнення нових понять і бажання дати кожному з них найточнішу номінацію, співзвучну з базовим іншомовним словом. З'ясовано, що найбільше лексичних конкурентів до девербатива «покликання» з'явилося в кінці 2010-х років. Визначено дві тенденції: беззаперечним лідером активного вживання в мовленні залишається позанормативне слово «посилання»; питоме слово «ланка» закономірно починає конкурувати з іншомовним відповідником «лінк». Зафіксовано широке вживання лексеми «покликання» в сучасних наукових розвідках різного галузевого спрямування, дисертаціях із філології, засобах масової інформації. Виявлено помітну тенденцію до активного використання цього слова на офіційних вебресурсах освітніх закладів, блогах, сторінках у соціальних мережах. **Висновки.** Девербатив «покликання» є нормативним словом, яке запропоновано ввести до реєстру слів сучасних лексикографічних видань, а в макроструктурі тлумачного словника української мови зафіксувати три дефініції: 1. Указівка на кого-, що-небудь для підтвердження. 2. Сукупність бібліографічних відомостей про документ, що є необхідними й достатніми для ідентифікування та пошуку. 3. Адреса іншого мережевого інформаційного ресурсу у форматі URL.

Ключові слова: девербатив «покликання», парадигматичні відношення, полісемія, синонімічне об'єднання.

SEMANTIC AND CATEGORIC POTENTIAL OF THE LEXEME *ПОКЛИКА́ННЯ*: LEXICOGRAPHIC, ETHYMOLOGICAL, AND PARADIGMATIC APPROACHES

Omelchuk Serhii Arkadiiovych,
*Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
First Vice-Rector,
Professor of the Department of Slavic Philology
of Kherson State University
omegas1975@gmail.com
orcid.org/0000-0002-0323-7922*

The article presents the research of the semantic and categoric potential of the Ukrainian lexeme «покликання» and clarifies the paradigmatic relationship between words «покликання» («гіперпокликання»), «посилання» («гіперпосилання»), «лінк», and «ланка». **Research methods** include: component analysis, definition analysis of dictionary entries of lexicological sources, method of functional analysis, method of quantitative calculations, method of generalization. **Results.** In the article it has been proved that the noun «покликання» belongs to the deverbatives which are characterized by the regular polysemy: *nomina actionis* to denote the objectified process, and *nomina acti* to denote the result of the process. This deverbative forms two synonymous unions which include words with varying degrees of productive use. We have identified three factors in the formation of synonymous associations: the variable use of the native word and the borrowed one; the tendency to replace the irregular word with the Ukrainian equivalent; the emergence of new concepts, and the desire to give each of them the most accurate nomination concordant with the basic foreign word. It has been found that most lexical competitors to the deverbative «покликання» appeared in the late 2010s. In the research two following tendencies have been detected: the undisputed leader of active use in speech is the irregular word «посилання»; the native word «ланка» naturally begins to compete with the foreign equivalent «лінк». It has been clarified that the lexeme «покликання» is widely used in modern scientific research in various fields, dissertations in philology, and the media. The article reveals a noticeable tendency to active usage of this word on the official Web resources of educational institutions, blogs, social networks pages, etc. **Conclusions.** The deverbative «покликання» is a normative word. We propose to include the word into the glossary of modern lexicographical sources, and to record in the macrostructure of the explanatory dictionary of the Ukrainian language three definitions of it: 1. The mentioning of someone or something to confirm. 2. A set of bibliographic information about the document that is necessary and sufficient for identification and retrieval. 3. The address of another network information resource in URL format.

Key words: deverbative «покликання», paradigmatic relations, polysemy, synonymous union.

1. Вступ

Актуальність нашої розвідки полягає в обґрунтуванні доречного вживання в науковому (і не тільки) мовленні слова *покликання*, яке сьогодні безпідставно витіснене його лексичним конкурентом – лексемою *посилання*. Використання цих лексем відбиває мовну еволюцію, є результатом співіснування «старого» і «нового» в мові відповідно до того, як змінюється сама навколишня дійсність: слово *покликання* почало входити в активний запас мовців лише на початку ХХІ сторіччя, витісняючи з мовлення слово *посилання*, що тривалий час було єдиною й безкомпромісною лексемою в науковому мовленні.

Мета статті – дослідити семантико-категорійний потенціал лексеми *покликання* й запропонувати структуру словникової статті до цього слова для тлумачного словника сучасної української мови. Зокрема, **науково-дослідницькими завданнями** розвідки є визначити смислове наповнення девербатива *покликання*; схарактеризувати семантико-синтаксичні відношення, які виражає ця лексема; з'ясувати парадигматичні відношення між словами *покликання* (*гіперпокликання*), *посилання* (*гіперпосилання*) *лінк* і *ланка*.

Методи дослідження: компонентний аналіз дав змогу встановити семантико-категорійний потенціал лексеми *покликання* на підставі комплексного аналізування наукових джерел; **дефініційний аналіз** словникових статей різних лексикографічних джерел був використаний із метою дослідження смислового наповнення слова *покликання*; **метод функційного аналізу** – для визначення семантико-синтаксичних відношень, які виражає девербатив *покликання*; **метод кількісних підрахунків** – для визначення кількісних показників вияву продуктивності використання в сучасному мовленні слова *покликання* і його відповідників; **метод узагальнення** – для конструювання словникової статті лексеми *покликання*.

2. Лексикографічний аналіз лексем-конкурентів *покликання* і *посилання*

На дієслово *покликатися* й іменник *покликання* ми натрапляємо в словникові 1926 року А. Ніковського (Українсько-російський словник, 1926: 587), словникові 1929 року Г. Голоскевича (Голоскевич, 1929: 417), словникові 1930 року М. Дорошенка, М. Станіславського, В. Страшкевича (Словник ділової мови, 1930: 212). До того ж помітною тенденцією кінця 2010-х років, з одного боку, стає надуживання лексемою *лінк* як іншомовного варіанта до девербативів *посилання* (*гіперпосилання*) / *покликання* (*гіперпокликання*) на означення адреси іншого мережевого інформаційного ресурсу у форматі URL, з іншого – намагання закріпити в лексиконі сучасного українця слово *ланка* на означення зв'язкового елемента мережі, за допомогою якого зв'язують різні сторінки або фрагменти всережжя.

Спостерігаємо закріплення девербатива *посилання* й у лексикографічних виданнях різних років (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2009; Орфоепічний словник української мови, 2009; Перехрест, 2008; Піддубняк, 2005; Український орфографічний словник, 2008). Наприклад, «Російсько-український словник із математики, фізики та інформатики» до рос. *ссылка* подає український варіант *посилання* й іншомовний – *референція* як термін інформатики. Також це видання фіксує прикметникову форму *посилальний* (рос. *ссылочный*) та синтаксичні форми *посилатися на формулу* (рос. *ссылаться на формулу*), *засилатися у комірку* (рос. *ссылаться в ячейку*). У реєстрі слів «Великого тлумачного словника сучасної української мови», крім девербатива *посилання*, натрапляємо на слово *гіперпосилання*, марковане як термін інформатики, у значенні «засіб указівки на смисловий зв'язок фрагмента одного документа з іншим документом або його фрагментом» (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2009: 190).

В «Українсько-російському словникові наукової термінології» наведено девербатив *посилання* як поліграфічний термін, що відповідає рос. *ссылка* (*бібліографічне посилання, перехресне посилання, підрядкове посилання, подвійне посилання*), і як кібернетичний, технічний, фізичний терміни, що відповідають рос. *посылка* (*зовнішнє посилання, кодове посилання, корекційне посилання, струмове посилання*) (Українсько-російський словник наукової термінології, 2004: 251).

Такі академічні лексикографічні видання, як «Орфоепічний словник української мови» (2003) й «Український орфографічний словник» (2008), хоча й не подають девербатив *покликання*, проте фіксують вихідне до нього дієслово *покликатися*. Українські відповідники *покликатися* до рос. *ссылаться* і *покликаться* до рос. *сослаться* вміщено в «Російсько-українському словникові та українсько-російському словникові, в одному томі» (2008: 1488). До того ж «Російсько-український словник складної лексики» С. Караванського наводить як нормативні відповідники до російських граматичних конструкцій варіантні форми «*що покликається, звиклий посилатися, змушений послатися*», «*покликаючись / посилаючись на що*» (Караванський, 1998: 603). Дієслово *покликатися* як синонім до *посилатися* у значенні «вказувати на свідка чи авторитет, на щось як аргумент для підтвердження своїх слів, виправдання дій тощо» зафіксовано і у «Словникові синонімів української мови в 2-х томах» (2006: 339).

Заслуговує на увагу в контексті нашого дослідження видання «Мова – не калька: патріотичний словник гарної української мови «Говорімо гарно!» (Береза, 2014), автори якого, Т. Береза, І. Зубрицька, Ю. Зелений, пропонують віддавати перевагу самотньому українському слову *ланка* замість чужомовного *лінк* і звичного (буденного) *посилання*.

Закономірно було б натрапити на девербатив *покликання* або іншомовний відповідник – англіцизм *лінк* чи український неологізм *ланка* у словникові «Нові слова та значення» (2009), основне призначення якого зумовлене потребою зібрати й систематизувати нову українську лексику, не засвідчену іншими лексикографічними джерелами. Водночас у реєстрі цього словника з-поміж лексичних новотворів відсутні слова *покликання*, *гіперпокликання*, *лінк*, *ланка*.

Якщо в «Українському правописі» 1993–2015 років написання іменників другої відміни множини у формі родового відмінка було проілюстровано словом *посилання* – *посилань* (Український правопис, 1993: 76;

Український правопис, 2007: 92), то в «Українському правописові» 2019 року прикладом до цього ж правила подано слово *покликання* – *покликань* (Український правопис, 2019: 126). Хоча в параграфі сучасного правопису, де йдеться про вживання дужок, натрапляємо чомусь на активне надуживання словом *посилання*: «Після цитати, за якою в рядок подано в дужках *посилання* на автора або інше джерело, крапки не ставимо, а переноситься за дужки. Знак оклику, знак питання, три крапки в подібних випадках перед *посиланням* ставимо, проте крапку після нього в кінці речення також ставимо. Крапку, як і інші розділові знаки, в кінці речення перед *посиланням* ставимо тільки тоді, коли це *посилання* переноситься на інший рядок (в епіграфах, при віршових цитатах тощо), але після *посилання* на джерело в таких випадках жодних розділових знаків не ставимо» (Український правопис, 2019: 245).

У науково-теоретичному часописі НАН України «Українська мова» за 2010 рік натрапляємо на коментар-консультацію Т. Івасишиної «Посилання чи покликавання?», у якому йдеться про те, що органічнішими для української мови у значенні «вказувати на кого-, що-небудь для підтвердження або виправдання чогось; наводити що-небудь як доказ» є дієслово *поклика́тися* та іменник *покликання*. На думку дослідниці, «таке вживання спирається на традицію, зафіксовану в різних стилях української літературної мови. Напр.: *Треба звернутися до експерта Антона Петровича Ейсмонда, покликаючись на мою рекомендацію* (М. Коцюбинський); *Коли я раз попробував бути премудрим і поклика́тися на свою рівність перед законом, то дістав позаушника* (І. Франко); *У дужках подаються поклика́ння на третю, найпізнішу посторінкову пагінацію Хлебниковського кодексу, яка найкраще відчитується в цьому виданні* (Я. Книш)» (Івасишина, 2010: 99).

3. Етимологія й семантика лексеми *поклика́ння*

Етимологічно дієслово *поклика́тися* є префіксально-суфіксальним утворенням від *кликати*: давньоруськ. *кликати* – «публічно оголошувати», польськ. *klicz* «клич», болг. *клика́м* «кличу, публічно оголошую», македонськ. *клика* «кричить» (про орла та інших птахів), сербохорвацьк. *кликнути* «весело вигукнути; покликати», *кликвати* «кликати, гукати», словенськ. *klicati* «гукати, кликати», старослов'янськ. *клицати*, *кликнѣти*, церковнослов'янськ. *кликати*; – праслов'янськ. *klikati*; – споріднене з лит. *klykti*, *klykauti* «кричати, шукати», латиськ. *kliekt* «сильно кликати, кричати», давньоанглійськ. *hligan* «судити (про кого)» (Етимологічний словник української мови, 1985: 460).

Дієслово *поклика́тися* у значенні «вказувати на кого-, що-небудь для підтвердження або виправдання чогось; наводити що-небудь як доказ» (Словник української мови, 1976: 31) є вихідним до девербатива *поклика́ння*. Наприклад: *Характеризуючи мовну ситуацію в Україні на початку ХХ ст., Л. Масенко покликається на спогади Є. Чикаленка...* (Данилевська, 2020); *Водночас мовознавець не заперечує діаметрально протилежних поглядів на статус категорії виду, покликаючись на працю Л. А. Булаховського* (Калько, 2011); *Студент повинен поклика́тися на джерела, матеріали або окремі результати які використовує. Такі поклика́ння дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність відомостей про цитування документа* (Вимоги до оформлення, 2011); *Автори статей відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, поклика́ння на них та інших відомостей* (Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Філологічні Науки». Вип. 215. Ч. 1, 2015); *Приклади, подані безпосередньо після поклика́нь на наукові джерела тут і далі, дібрано із різних текстів наукового стилю сучасної української літературної мови* (Лаврінець) і под.

Порівняймо: *поклика́тися на сучасні наукові концепції – поклика́ння на сучасні наукові концепції; поклика́тися на думки вчених – поклика́ння на думки вчених; поклика́тися на електронні джерела – поклика́ння на електронні джерела; поклика́тися на інтернет-ресурси – поклика́ння на інтернет-ресурси.*

Зазначимо, що іменник *поклика́ння* належить до девербативів, яким властиве явище регулярної полісемії:

1) *поклика́ння* як девербатив – *potiŋa actionis* на означення опредметненого процесу («вказівка на кого-, що-небудь для підтвердження»), наприклад: *поклика́ння на провідні ідеї, високий рейтинг поклика́нь на дослідження українських учених* і под.;

2) *поклика́ння* як девербатив – *potiŋa acti* (результат процесу):

– на означення адреси іншого мережевого інформаційного ресурсу у форматі URL, наприклад: *поклика́ння на офіційний вебресурс університету, поклика́ння на сайт Міністерства освіти і науки України* і под.;

– на означення сукупності бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними й достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку, наприклад: *оформлення підрядкових поклика́нь, бібліографічні поклика́ння в тексті, поклика́ння на джерело повідомлення, поклика́ння в тексті публікації* і под.

4. Синонімні об'єднання, що утворює девербатив *поклика́ння*

Досліджуючи парадигматичні відношення, констатуємо, що лексема *поклика́ння* утворює синонімні об'єднання (рис. 1), наявність яких спричинене трьома чинниками:

1) варіантним використанням питомого слова (або питомого слова із препозиційним міжнародним компонентом *гіпер-*) й запозиченого: *поклика́ння / гіперпоклика́ння – лінк, поклика́ння / гіперпоклика́ння – референція*;

2) прагненням замінити ненормативне слово українським відповідником (або українським відповідником з препозиційним міжнародним компонентом *гіпер-*): *посилання – поклика́ння / гіперпоклика́ння*;

3) виникненням нових понять і бажанням дати кожному з них найточнішу номінацію, співзвучну з базовим іншомовним словом: *лінк – ланка*.

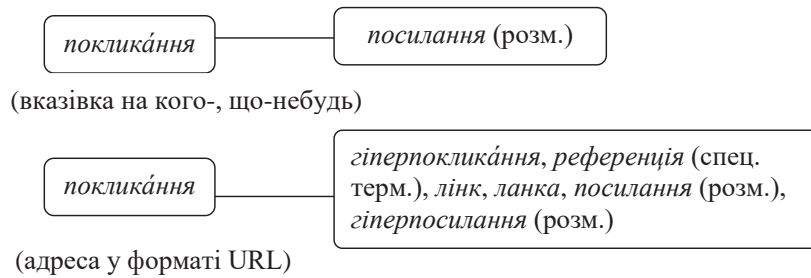

Рис. 1. Синонімічні об'єднання, що утворює девербатив *покликання* залежно від значення

У своїх попередніх розвідках ми вже наголошували на тому, що в контексті проблем теорії термінної номінації синонімія як мовне явище, з одного боку, є дезорганізаційним феноменом, бо руйнує точність, чіткість і визначеність найменувань; з іншого – органічним вираженням іманентних закономірностей розвитку термінної лексики, яка не є сталою системою, а постійно змінюється й пристосовується до потреб суспільства (Омельчук, 2019: 70). З огляду на зазначене не зовсім вдалим вважаємо використання англійського запозичення *лінк* (*link*), що є дублетом до питомої нормативної лексики *покликання*, незважаючи на те що іменник *лінк*, по-перше, графічно й фонетично тотожне зі словом-оригіналом; по-друге, є лаконічним і забезпечує однакове сприйняття відповідного поняття в англійській та українській мовах. Непродуманий ужиток подібних одиниць, на думку сучасних учених-мовознавців, розмиває семантичні межі українських слів (Вакуленко, 2015: 76), призводить до збіднення українського лексикону української мови, порушення її графічних і граматичних норм (Баган, 2020: 49). До того ж лексеми як структурний елемент мови мають відповідати насамперед лексичним нормам її та тенденціям розвитку. Тому важливою їхньою ознакою є вимога переважання національних термінів.

За нашими спостереженнями, слова, що входять до синонімічного об'єднання лексики *покликання* в усіх значеннях, особливо у значенні адреси у форматі URL, мають різний ступінь продуктивного вживання протягом XX–XXI сторіч (рис. 2).

Рис. 2. Генезис функціонування в українському мовленні слів, що входять до синонімічного об'єднання лексики *покликання*

Як видно з рис. 2, найбільше лексичних конкурентів до девербатива *покликання* з'явилося в кінці 2010-х років. Саме в цей період можна виокремити дві тенденції: по-перше, беззаперечним лідером активного вживання в мовленні залишається позанормативне слово *посилання* (не беручи до уваги мовлення фахівців у філологічній царині, де, безсумнівно, широко вживаним є девербатив *покликання*); по-друге, питоме слово *ланка* цілком закономірно починає конкурувати з іншомовним відповідником *лінк*.

5. Продуктивність використання девербатива *покликання* і відповідників його

Проаналізувавши дисертаційні роботи зі спеціальності 05.13.06 – інформаційні технології, захищені за останні п'ять років в Інституті кібернетики НАН України імені В.М. Глушкова, Національному університеті «Львівська політехніка» тощо, констатуємо, що здобувачі наукового ступеня доктора (кандидата) технічних наук мають, на жаль, усталену звичку послуговуватися лише словом *посилання* в усіх значеннях, рідше – девербативом *гіперпосилання*. Наприклад: *посилання на всі процедури і сервіси* (Кушнірецька, 2017: 121); *посилання на описуваний інформаційний об'єкт* (Там само: 122); *посилання на інший інформаційний об'єкт* (Там само: 122); *для роботи із системою потрібно перейти за посиланням* (Там само: 130); *атрибути об'єктів можуть бути представлені не лише в табличному вигляді, а й у текстовому, а також у вигляді гіперпосилань на розподілені в мережі інформаційні ресурси* (Іваник, 2015: 66); *на файл зі стилем можна посилатися з будь-якого вебдокумента* (Там само: 125); *підпорядкований стартовий тег <a> призначений для створення посилань з атрибутами class, href, title* (Там само: 127); *active, що визначає стиль для активного посилання* (Там само: 132).

Утім, аналізування дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, захищених в Інституті української мови НАН України протягом 2018–2020 років, уможливило виявити помітну тенденцію до істотного переважання у фаховому науковому мовленні девербатива *покликання*, різних особових форм дієслова *покликатися* й дієприслівника *покликаючись* (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість ужитих мовних одиниць у докторських дисертаціях зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, захищених в Інституті української мови НАН України протягом 2018–2020 років

Автори дисертацій	Кількість ужитих			
	іменників покликáння в різних відмінкових формах	дієслів покликáтися в різних особових формах та утворених від них дієприслівників	іменників посилáння в різних відмінкових формах	дієслів посилáтися в різних особових формах та утворених від них дієприслівників
Венжинович Н. (2018)	2	1	1	-
Гіряк С. (2018)	1	-	1	1
Голікова Н. (2018)	1	-	1	-
Данилевська О. (2020)	2	13	-	1
Кислюк Л. (2018)	1	3	3	-
Коць Т. (2019)	-	-	2	-
Мединська Н. (2018)	-	3	-	-
Сюта Г. (2018)	9	-	-	-
Усього	16	20	8	2

Активне вживання девербатива *покликáння* в дисертаційних роботах проілюструємо на прикладі науково-го дослідження Г. Сюти «Цитата в українському поетичному тексті ХХ століття: джерела, прагматика, рецепція» (Сюта, 2018): *прямі й непрямі покликáння на Святе Письмо в літописах...* (Там само: 20); *...без жодних покликáнь на трактат І Франка...* (Там само: 63); *...цитату вводять передусім для підтвердження думки автора покликáнням на авторитетне джерело...* (Там само: 112); *межа, що віддаляє оригінальний авторський виклад із коректним покликáнням на думки попередників чи колег, від плагіату* (Там само: 112); *атрибутовані перекладні цитати, які послідовно супроводяться покликáнням на автора...* (Там само: 165); *...із підкресленим покликáнням на авторитетне джерело* (Там само: 332).

До того ж протягом квітня-травня 2020 року ми провели інтернетове опитування на персональному сайті www.otelchuk.ks.ua. Респондентам на запитання «Якому іменникові Ви віддасте перевагу, називаючи адресу іншого мережевого інформаційного ресурсу у форматі URL?» було запропоновано вибрати один із трьох варіантів: 1) покликáння / гіперпокликáння; 2) посилáння / гіперпосилáння; 3) лінк. Узагальнюючи відповіді 123 учасників опитування, констатуємо: 52 респонденти (42,3%) вибрали варіант «покликáння / гіперпокликáння»; 57 респондентів (46,3%) надуживають терміном «посилáння / гіперпосилáння»; 14 респондентів (11,4%) використовують слово «лінк». Отже, ставлення учасників опитування до використання іменників на означення адреси у форматі URL виявилось неоднозначним.

Проте показовими є відкриті відповіді в соціальній мережі «Фейсбук» на це запитання провідних вітчизняних учених, а також учителів-словесників із різних регіонів України. Зокрема, уважають нормативним словом *покликáння* (*гіперпокликáння*) на означення адреси у форматі URL доктор педагогічних наук Ніна Голуб (Інститут педагогіки НАПН України), доктор філологічних наук Любов Струганець (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка), кандидати філологічних наук Ганна Арсенич-Баран (Чернігівський ОППО імені К.Д. Ушинського), Лариса Колібаба (Інститут української мови НАН України), Галина Корицька (Запорізький ОППО); кандидати педагогічних наук Оксана Костенко (Національний університет біоресурсів і природокористування України), Володимир Шкавро (Київський університет імені Бориса Грінченка), а також вчителі-словесники з різних регіонів України Наталія Бойко (м. Прилуки, Чернігівська область), Людмила Коткова (м. Ніжин, Чернігівська область), Ольга Криворотенко (м. Верхньодніпровськ, Дніпропетровська область) Ольга Крижанівська (м. Кропивницький), Віта Прачова (м. Кривий ріг, Дніпропетровська область).

Демонструють виразне використання іменників *покликáння* й *гіперпокликáння* доступні в усережжі наукові, навчальні й публіцистичні джерела різного тематичного спрямування. Зокрема: «За допомогою *покликáнь* на електронні адреси у відвідувачів архівного порталу є можливість переходу до вебсайтів/сторінок необхідної установи, на яких подано відомості про історію архіву, огляд його фондів, довідковий апарат, міжфондові та фондові покажчики, перелік оглядів, інформацію щодо науково-довідкової бібліотеки та бібліографію тощо» (Боряк, 2013); «Ця особливість відображається у структурі сучасних медіатекстів, де через *гіперпокликáння* можна закласти будь-який обсяг матеріалу, необхідний, за задумом автора, для повного розуміння змісту повідомлюваного» (Федотова, 2015); «Замість звичного поняття «посилáння» використовуємо «покликáння» («гіперпокликáння»)» (Потятиник, 2010); «Гіперпокликáння дають змогу представникам об'єднань залучати до власних справ інших однодумців... До того ж значна кількість осередків створила взаємні *гіперпокликáння* з іншими» (Сокол, 2018); «На сайті присутні як внутрішні *гіперпокликáння*, так і зовнішні. Це *гіперпокликáння* на аудіо- та відеоматеріали з тієї самої теми, супровідні графіки, раніше опубліковані матеріали цієї ж рубрики чи з цієї ж теми, довідкові джерела» (Король, 2012).

У межах нашого дослідження ми проаналізували також окремі офіційні вебресурси освітніх закладів, блоги, сторінки в соціальних мережах тощо, що дало нам змогу виявити помітну тенденцію до активного використання віддієслівних іменників *покликáння* й *гіперпокликáння*. Наприклад:

Вебсайт Запорізького національного університету (розділ «Новини пресслужби ЗНУ»)

Крім того, учасникам презентації надали корисні **покликання** на електронні ресурси, Зокрема, їм надали **покликання** на сторінку Інформаційного центру в Україні: <https://www.salto-youth.net/tc/eeca/eecapublications/eecamanual/eecamanualukraine/>

Вебсайт «Студпарламент КНУ» Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Натисніть на **гіперпокликання**, щоб переглянути витяг із протоколу засідання Вченої ради щодо нарахування додаткових балів. Кількість балів, які будуть нараховуватися за певний вид діяльності, можна продивитися або в окремому документі (пропозиції щодо нарахування додаткових балів), або безпосередньо у витязі.

Вебсторінка пресцентру Криворізького державного педагогічного університету

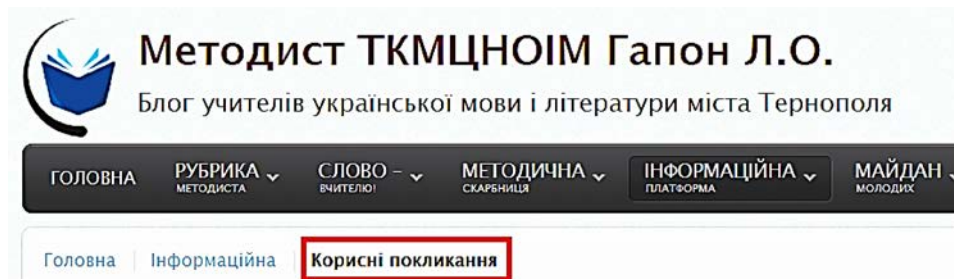
Запрошуємо скористатися електронними ресурсами:

- електронний каталог;
- електронні версії періодичних видань;
- добірка **покликань** для науковців і аспірантів;
- **покликання** на корисні інтернет-ресурси;
- наукові видання КДПУ.

Вебсторінка кафедри економіки підприємства Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

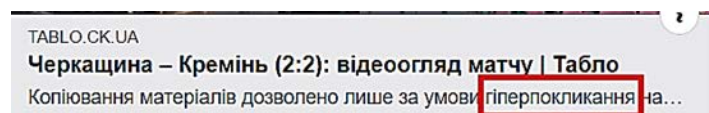
Блог учителів-словесників

Вебсторінка наукового збірника Інституту української мови НАН України в соцмережі «Фейсбук»

Єрмоленко С.Я., Биби́к С.П., Коць Т.А. та ін. Літературна норма і мовна практика. К. - Ніжин, 2013. (повна версія за **покликанням**: <http://www1.nas.gov.ua/.../literaturna-norma-i-movna-praktyka...>)

Вебсторінка спортивного інтернет-порталу Черкаської області «Табло» в соцмережі «Фейсбук»

6. Висновки

Лексема *покликання* відповідно до свого семантико-категорійного потенціалу є нормативною й утворює двоє синонімічних об'єднань, у яких виконує роль домінанти (заголовного слова), що не має експресивно-емоційного забарвлення і стилістичного обмеження. Решта синонімічних слів усередині об'єднань мають відповідні обмеження щодо притаманності певному стилеві й частоти вживання: *покликання* у значенні «вказівка на кого-, що-небудь для підтвердження» – *посилання* (розмовне слово); *покликання* в значенні «адреса у форматі URL» – *ланка*

(питоме слово), *гіперпокликання* (рідко вживане), *референція* (технічний термін-латинізм), *лінк* (розмовне слово-калька), *посилання* (розмовне слово), *гіперпосилання* (розмовне слово).

Свідченням широкого вживання лексеми *покликання* в сучасній українській мові є фіксація її в наукових розвідках різного галузевого спрямування, дисертаціях із філології, засобах масової інформації, зокрема в усемережжі.

Оскільки більшість академічних лексикографічних джерел фіксує дієслово *покликатися*, уважаємо за необхідне: 1) ввести до реєстру слів сучасних лексикографічних видань девербатив *покликання*, 2) в макроструктурі тлумачного словника української мови зафіксувати дефініції цього слова в такій словниковій статті:

Покликання, я, род. в. мн. -ань, с. 1. Указівка на кого-, що-небудь для підтвердження; розм. посилання. *Покликання на наукові джерела. Покликання на факти.* 2. Сукупність бібліографічних відомостей про цитований, розглядуваний або згадуваний у тексті документа інший документ, що є необхідними і достатніми для його загальної характеристики, ідентифікування та пошуку; розм. посилання. *Підрядкові покликання. Бібліографічні покликання.* 3. *інф.* Адреса іншого мережевого інформаційного ресурсу у форматі URL; ланка, гіперпокликання, референція, лінк. *Покликання на сервіси. Перейти за покликанням.*

Література:

1. Баган М.П. Англізація сучасного українськомовного комунікативного простору: причини, основні вияви та наслідки. *Українська мова*. 2020. № 1. С. 38–53.
2. Береза Т., Зубрицька І., Зелений Ю. Мова – не калька: патріотичний словник гарної української мови «Говорімо гарно!». Львів, 2014. 563 с.
3. Боряк Т.Г. Електронний ресурс «Архіви України» як інструмент доступу до національної документальної спадщини. URL : <http://storage.library.org.ua/online/periodic/iopktXXI/045-056.pdf> (дата звернення: 24.04.2020).
4. Вакуленко М.О. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 361 с.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови / кер. вид. проекту П.М. Мовчан, В.В. Німчук, В.Й. Клічак ; Ін-т української мови НАН України, Ін-т мовознавства НАН України, Всеукраїнське тов-во «Просвіта» імені Т. Шевченка. Київ : Дніпро, 2009. 1332 с.
6. Венжиневич Н.Ф. Фраземіка української літературної мови: когнітивний та лінгвокультурологічний аспекти : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2018. 503 с.
7. Вимоги до оформлення курсових, дипломних і магістерських робіт: методичні вказівки для студентів економічних спеціальностей і магістрів технічних спеціальностей. Краматорськ : ДДМА, 2011. 36 с. URL : <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/uo/vedp/%D0%92%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%BE%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82.pdf> (дата звернення: 03.03.2020).
8. Гірняк С.П. Роль соціолекту інтелігенції Східної Галичини у формуванні норм української літературної мови (кінець XIX – перша половина XX століття) : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2018. 723 с.
9. Голікова Н.С. Художній дискурс П.А. Загребельного: лінгвокогнітивний і прагмастилістичний аспекти : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2018. 530 с.
10. Голоскевич Г. Правописний словник (за нормами УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ Всеукраїнської Академії Наук). Харків, 1929. URL : <https://r2u.org.ua/data/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281929%29.pdf> (дата звернення: 05.03.2020).
11. Данилевська О.М. Мовна ситуація в українській шкільній освіті на початку XXI століття : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2020. 525 с.
12. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / редкол.: О.С. Мельничук (голов. ред.) [та ін.]. Київ : Наук. думка, 1982. Т. 2 : Д-Копці / уклад.: Р. В. Болдирев [та ін.]. 1985. С. 460.
13. Іваник Ю. Моделі, методи і засоби формування динамічних сценаріїв у навігаційних геоінформаційних системах реального часу : дис. ... канд. техн. наук : 05.13.06 / Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова. Київ, 2015. 157 с.
14. Івасишина Т. Посилання чи покликання? *Українська мова*. 2010. № 1. С. 99.
15. Калько М. Українська аспектологічна думка останнього півстоліття: основні здобутки і вектори розвитку. URL : file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Mv_2011_12-13_30.pdf (дата звернення: 18.04.2020).
16. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Київ : Вид. центр «Академія», 1998. 712 с.
17. Кислюк Л.П. Словотвірна номінація в сучасній українській мові: система – узус – ідіолект : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2018. 616 с.
18. Король Л. Порівняльний аналіз веб-сайтів «Українська правда» та УНІАН. URL : http://lilusyakorolsunshine.blogspot.com/2012/11/blog-post_20.html (дата звернення: 16.04.2020).
19. Коць Т.А. Публіцистичний стиль в українській літературній мові кінця XIX – початку XXI ст.: нормативно-аксіологічний аспект : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2019. 455 с.
20. Кушнірецька І.І. Інформаційна технологія динамічної інтеграції слабоструктурованих даних у web-системах : дис. ... канд. техн. наук : 05.13.06 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2017. 164 с.

21. Лаврінець О.Я. Статусконструкцій із дієсловами на -ся в сучасній українській науковій мові. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5037/Lavrinets%27_STATUS_KONSTRUKTsIY.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 18.04.2020).
22. Мединська Н.М. Семантико-граматична диференціація ознакових слів : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Інститут української мови НАН України. Київ, 2018. 451 с.
23. Нові слова та значення : словник / Ін-т укр. мови НАН України; уклали: Л.В. Туровська, Л.М. Василькова. Київ : Довіра, 2009. 271 с.
24. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
25. Орфоепічний словник української мови: в 2 т. / за ред. М.М. Пешак, В.М. Русанівського. Київ : Довіра, 2003. Т. 1: близько 140 000 слів. 920 с.
26. Перехрест В.І. Російсько-український словник з математики, фізики та інформатики: 46 000 термінів. Київ : Довіра, 2008. 685 с.
27. Піддубняк В.Г. Словник журналіста і видавця. Херсон : ХМД, 2005. 120 с.
28. Потятиник Б.В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 244 с. URL : https://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco/wp-content/uploads/sites/2/2015/04/internet_journalism.pdf (дата звернення: 20.04.2020).
29. Російсько-український словник та українсько-російський словник, в одному томі : 500 000 слів та словосполучень / упоряд. та головн. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2008. 1848 с.
30. Словник ділової мови. Термінологія та фразеологія / М. Дорошенко, М. Станіславський, В. Страшевич. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 248 с. Репринт з видання 1930 р.
31. Словник синонімів української мови : в 2 т. / А.А. Бурячок, Г.М. Гнатюк, С.І. Головащук та ін. Київ : Наук. думка, 2006. Т. 2. 960 с.
32. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. Київ : Наук. думка, 1976. Т. 7. URL : sum.in.ua (дата звернення: 12.04.2020).
33. Сокол Л. Дитячі громадські організації у віртуальному просторі. *Шкільний світ*. 2018. № 22(798), С. 5–8. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/713784/1/%D0%A1%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB.pdf> (дата звернення: 18.04.2020).
34. Сюта Г.М. Цитата в українському поетичному тексті ХХ століття: джерела, прагматика, рецепція : дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.01 / Інститут української мови НАН України. Київ, 2018. 554 с.
35. Український орфографічний словник : близько 172 000 слів / за ред. В. Г. Складенка. Вид. 7-ме, перероб. і доп. Київ : Довіра, 2008. 984 с.
36. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Наук. думка, 1993. 240 с.
37. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. Київ : Наук. думка, 2007. 288 с.
38. Український правопис / НАН України. Київ : Наук. думка, 2019. 392 с.
39. Українсько-російський словник / А. Ніковський. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 864 с. Репринт із видання 1926 р.
40. Українсько-російський словник наукової термінології / за заг. ред. Л.О. Симоненко. Київ ; Ірпінь : Перун, 2004. 416 с.
41. Федотова Т. Трансформація медійного тексту в умовах сучасного суспільства. *Образ*. 2015. Вип. 3(18). С. 25–28. URL : file:///C:/Users/ASUS/Downloads/obraz_2015_3_5.pdf (дата звернення: 16.04.2020).

References:

1. Bahan, M. P. (2020). Anhlizatsiia suchasnoho ukrainskomovnoho komunikatyvnoho prostoru: prychny, osnovni vyjavy ta naslidky [Anglicization of modern Ukrainian communicative space: causes, circumstances and consequences]. *Ukrainska mova*, 1, pp. 38–53. [in Ukrainian].
2. Bereza, T. & Zubrytska, I. & Zelenyi, Yu. (2014). Mova – ne kalka: patriotychnyi slovnyk harnoi ukrainskoi movy «Hovorimo harno!» [Language is not a calque: A patriotic dictionary of the good Ukrainian language "Let's speak well!"]. Lviv, 563 p. [in Ukrainian].
3. Boriak, T. H. (n.d.). Elektronnyi resurs «Arkhivy Ukrainy» yak instrument dostupu do natsionalnoi dokumentalnoi spadshchyny [Web-portal “The Archives of Ukraine” as an instrument for access of national documentary heritage]. Retrieved from <http://storage.library.opu.ua/online/periodic/iopktXXI/045-056.pdf>. [in Ukrainian].
4. Vakulenko, M. O. (2015). Ukrainska terminolohiia: kompleksnyi lnhvistychnyi analiz [Ukrainian terminology: complex linguistic analysis]. Ivano-Frankivsk, 361 p. [in Ukrainian].
5. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language] (2009). / ker. vyd. proektu P. M. Movchan, V. V. Nimchuk, V. Y. Klichak ; In-t ukrainskoi movy NAN Ukrainy, In-t movoznavstva NAN Ukrainy, Vseukrainske tov-vo «Prosvita» imeni T. Shevchenka. Kyiv, 1332 p. [in Ukrainian].
6. Venzhynovych, N. F. (2018). Frazemika ukrainskoi literaturnoi movy: kohnityvnyi ta lnhvokulturolohichnyi aspekty [Phrases of the Ukrainian Literary Language: Cognitive and Linguistic Culturological Aspects]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 503 p. [in Ukrainian].
7. Vymohy do oformlennia kursovykh, dyploynykh i mahisterskykh robit: metodychni vkazivky dlia studentiv ekonomichnykh spetsialnostei i mahistriv tekhnichnykh spetsialnostei [Formatting requirements for term papers, master's theses and doctoral dissertations in economic and technical specialties].

- Bachelor's and Master's theses] (2011). Kramatorsk, 36 p. Retrieved from <http://www.dgma.donetsk.ua/metod/uo/vedp/%D0%92%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%BE%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%B%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82.pdf>. [in Ukrainian].
8. Hirniak, S. P. (2018). Rol sotsiolektu intelihentsii Skhidnoi Halychyny u formuvanni norm ukrainskoi literaturnoi movy (kinets XIX – persha polovyna XX stolittia) [The role of the sociolect of the intelligentsia of Eastern Galicia in the formation of the Ukrainian literary language standarts (the end of the 19th – the first half of the 20th century)]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 723 p. [in Ukrainian].
 9. Holikova, N. S. (2018). Khudozhnii dyskurs P. A. Zahrebelnoho: linhvokohnyvnyi i prahmastylystychnyi aspekty [Artistic discourse of P. A. Zagrebelny: linguocognitive and pragmatic-stylistic aspects]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 530 p. [in Ukrainian].
 10. Holoskevych, H. (1929). Pravopysnyi slovnyk (za normamy UKRAINSKOHO PRAVOPYSU Vseukrainskoi Akademii Nauk) [Spelling dictionary (according to the norms of UKRAINIAN SPELLING of the Ukrainian Academy of Sciences)]. Kharkiv. Retrieved from <https://r2u.org.ua/data/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281929%29.pdf>. [in Ukrainian].
 11. Danylevska, O. M. (2020). Movna sytuatsiia v ukrainskii shkilnii osviti na pochatku XXI stolittia [The Language Situation in Ukrainian School Education at the Beginning of the XXI Century]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 525 p. [in Ukrainian].
 12. Etymolohichnyi slovnyk ukrainskoi movy : u 7 t. [Etymological dictionary of the Ukrainian language: in 7 vols] (1985). O. S. Melnychuk (Eds.) [et al.]. Kyiv : Nauk. dumka, 1982. Vol. 2: D-Koptsi / uklad.: R. V. Boldyriev [ta in.]. P. 460. [in Ukrainian].
 13. Ivanyk, Yu. (2015). Modeli, metody i zasoby formuvannia dynamichnykh stsenariiv unavihatsiinykh heoinformatsiinykh systemakh realnoho chasu [Models, methods and means of forming dynamic scenarios in navigation GIS real-time]. *Candidate's thesis*. Kyiv: Instytut kibernetiky imeni V. M. Hlushkova. 157 p. [in Ukrainian].
 14. Ivasyshyna, T. (2010). «Posylannia chy poklykannia?» [References or links?]. *Ukrainska mova*, 1. P. 99. [in Ukrainian].
 15. Kalko, M. (n.d.). Ukrainska aspektolohichna dumka ostannoho pivstolittia: osnovni zdobutky i vektory rozvytku [Ukrainian aspectological theory during the past 50 years: basic achievements and research vectors]. Retrieved from file:///C:/Users/ASUS/Downloads/Mv_2011_12-13_30.pdf. [in Ukrainian].
 16. Karavanskyi, S. (1998). Rosiisko-ukrainskyi slovnyk skladnoi leksyky [Russian-Ukrainian dictionary of complex vocabulary]. Kyiv, 712 p. [in Ukrainian].
 17. Kysliuk, L. P. (2018). Slovtvorna nominatsiia v suchasni ukrainskii movi: systema – uzus – idiolekt [Word-formative nomination in Modern Ukrainian: system – uzus – idiolect]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 616 p. [in Ukrainian].
 18. Korol, L. (n.d). Porivnialnyi analiz veb-saitiv «Ukrainska pravda» ta UNIAN [Comparative analysis of the “Ukrainska Pravda” and the UNIAN Web sites]. Retrieved from http://lilusyakorolsunshine.blogspot.com/2012/11/blog-post_20.html [in Ukrainian].
 19. Kots, T. A. (2019). Publitsystychnyi styl v ukrainskii literaturnii movi kintsia XX – pochatku XXI st.: normativno-aksiolohichnyi aspekt [The journalistic style in the the Ukrainian literary language of the late nineteenth and early twenty-first centuries: the normativeaxiological aspect]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 455 p. [in Ukrainian].
 20. Kushnireshka, I. I. (2017). Informatsiina tekhnolohiia dynamichnoi intehratsii slabostrukturovanykh danykh u web-systemakh [Information technology of semi-structured data dynamic integration in the web-systems]. *Candidate's thesis*. Lviv: Natsionalnyi universytet «Lvivska politekhnika». 164 p. [in Ukrainian].
 21. Lavrinets, O. Ya. (n.d.). Status konstruktii iz diieslovamy na -sia v suchasni ukrainskii naukovi movi [The status of verb constructions with -ся in the modern ukrainian scientific language]. Retrieved from http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/5037/Lavrinets%27_STATUS_KONSTRUKTsIY.pdf?sequence=1&isAllowed=y [in Ukrainian].
 22. Medynska, N.M. (2018). Semantyko-hramatychna dyferentsiatsiia oznakovykhsliv [Semantic-grammatical differentiation of attribute words]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni M. P. Drahomanova, Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy. 451 p. [in Ukrainian].
 23. Novi slova ta znachennia [New words and meanings] : slovnyk / In-t ukr. movy NAN Ukrainy; uklyaly: L. V. Turovska, L. M. Vasylykova. Kyiv, 2009. 271 p. [in Ukrainian].
 24. Omelchuk, S. (2019). Suchasna ukrainska linhvodydaktyka: normy v terminolohii i movna praktyka fakhivtsiv [Modern Ukrainian linguistic didactics: terminological norms and speech practice of specialists: monograph] Kyiv: Vyd. dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 356 p. [in Ukrainian].
 25. Orfoepichnyi slovnyk ukrainskoi movy: v 2 t. [Orthoepic dictionary of the Ukrainian language: in 2 vols] (2003). M. M. Peshchak, V. M. Rusanivskoho (Eds.). Kyiv : Dovira, Vols. 1. 920 p. [in Ukrainian].
 26. Perekhrest, V. I. (2008). Rosiisko-ukrainskyi slovnyk z matematyky, fizyky ta informatyky [Russian-Ukrainian dictionary of mathematics, physics and computer science]. Kyiv, 685 p. [in Ukrainian].

27. Piddubniak, V. H. (2005). Slovnyk zhurnalista i vydavtsia [Dictionary of journalist and publisher]. Kherson, 120 p. [in Ukrainian].
28. Potiatynyk, B. V. (2010). Internet-zhurnalistyka [Internet journalism]. Lviv, 244 p. Retrieved from https://institutes.lnu.edu.ua/mediaeco/wp-content/uploads/sites/2/2015/04/internet_journalism.pdf. [in Ukrainian].
29. Rosiisko-ukrainskyi slovnyk ta ukrainsko-rosiiskyi slovnyk, v odnomu tomi [Russian-Ukrainian dictionary and Ukrainian-Russian dictionary, in one volume] (2008). V. T. Busel (Eds.). Kyiv ; Irpin, 1848 p. [in Ukrainian].
30. Slovnyk dilovoi movy. Terminolohiia ta frazeolohiia [Dictionary of business language] (2018). M. Doroshenko & M. Stanislavskyi & V. Strashkevych. Kyiv : Vydavnychiy dim Dmytra Buraho, 248 p. Reprint z vydannia 1930 r. [in Ukrainian].
31. Slovnyk synonimiv ukrainskoi movy : v 2 t. [Dictionary of synonyms of the Ukrainian language: in 2 vols] (2006). A. A. Buriachok & H. M. Hnatiuk & S. I. Holovashchuk, et al. Kyiv, Vols. 2. 960 p. [in Ukrainian].
32. Slovnyk ukrainskoi movy: v 11 t. [Dictionary of the Ukrainian language: in 11 vols] (1976). I.K. Bilodida (Eds). Kyiv: Nauk. dumka, Vols. 7. Retrieved from <http://sum.in.ua>. [in Ukrainian].
33. Sokol, L. (2018). Dytiachi hromadski orhanizatsii u virtualnomu prostori [Children's public organizations in cyberspace]. *Shkilnyi svit*, 22 (798), pp. 5–8. Retrieved from <http://lib.iitta.gov.ua/713784/1/%D0%A1%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB.pdf> [in Ukrainian].
34. Siuta, H. M. (2018). Tsyтата v ukrainskomu poetychnomu teksti XX stolittia: dzherela, prahmatyka, retseptsiia [The quote in Ukrainian poetic text of the XX century: sources, pragmatics, reception]. *Doctor's thesis*. Kyiv: Instytut ukrainskoi movy NAN Ukrainy, 554 p. [in Ukrainian].
35. Ukrainskyi orfohrafichnyi slovnyk [Ukrainian spelling dictionary] (2008). V. H. Skliarenka. (Eds.) Kyiv, 984 p. [in Ukrainian].
36. Ukrainskyi pravopys [Ukrainian spelling] (1993). Kyiv, 240 p. [in Ukrainian].
37. Ukrainskyi pravopys [Ukrainian spelling] (2007). Kyiv, 288 p. [in Ukrainian].
38. Ukrainskyi pravopys [Ukrainian spelling] (2019). Kyiv, 392 p. [in Ukrainian].
39. Ukrainsko-rosiiskyi slovnyk [Ukrainian-Russian dictionary] (2018). / A. Nikovskyi. Kyiv : Vydavnychiy dim Dmytra Buraho, 864 p. Reprint z vydannia 1926 r. [in Ukrainian].
40. Ukrainsko-rosiiskyi slovnyk naukovoï terminolohii [Ukrainian-Russian dictionary of scientific terminology] (2004). L. O. Symonenko (Eds). Kyiv ; Irpin, 416 p. [in Ukrainian].
41. Fiedotova, T. (2015). Transformatsiia mediinoho tekstu v umovakh suchasnoho suspilstva [Media text transformation in the conditions of modern society]. *Obraz*. Issue. 3 (18). pp. 25–28. Retrieved from file:///C:/Users/ASUS/Downloads/obraz_2015_3_5.pdf [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 29.04.2020
The article was received 29 April 2020